

สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง

Institute for Urban Disease Control and Prevention

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control Ministry of Public Health

โทรศัพท์ 0-2521-0943 โทรสาร 0-2521-0936

สัปดาห์ที่ 38 (ระหว่างวันที่ 17 - 23 กันยายน 2566)

สรุปรายงานเหตุการณ์ที่สำคัญทางระบาดวิทยา

1. การได้รับแจ้งข่าว/เหตุการณ์ และตรวจสอบข่าว

สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังระบาดวิทยา พื้นที่กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 17 - 23 กันยายน 2566 พบโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ 54 เหตุการณ์ ดังนี้ ผู้ป่วยสงสัยโรคฝีดาษวานร 41 ราย พบสารพันธุกรรมของเชื้อ Monkeypox virus 25 ราย, โรคไขเลือดออก 7 ราย เสียชีวิต 2 ราย, ผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสซิกา 1 ราย, ผู้ป่วยโรคมือเท้าปาก 1 ราย, ผู้ป่วยโรคไข้กาฬหลังแอ่น 1 ราย, ผู้ป่วยโรคลิเจียนแนร์ 1 ราย และการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ 2 เหตุการณ์

2. สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพที่สำคัญในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2.1 สถานการณ์โรคฝีดาษวานร

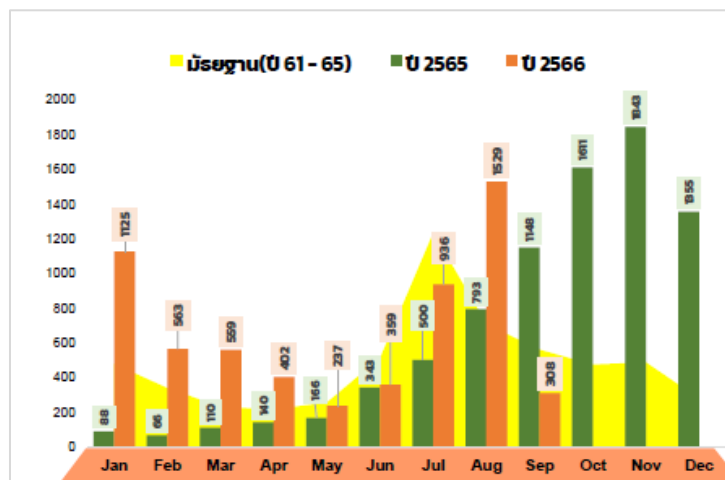
ประเทศไทย ข้อมูลจากกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ณ วันที่ 4 กันยายน 2566 พบผู้ป่วยยืนยันสะสม 325 ราย เป็นเพศชาย (ร้อยละ 96.8) เพศหญิง (ร้อยละ 3.2) ผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 30-39 ปี จังหวัดที่พบผู้ป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ กรุงเทพมหานคร รองลงมา คือ จังหวัดชลบุรี, จังหวัดนนทบุรี, จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ

กรุงเทพมหานคร ข้อมูลจากสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง พบผู้ป่วยยืนยันสะสม ตั้งแต่วันที่ 27 กรกฎาคม 2565 - 23 กันยายน 2566 จำนวน 267 ราย สัญชาติไทย (ร้อยละ 88.0) พบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง (สัดส่วน 65 : 1) ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน อายุระหว่าง 20 - 49 ปี ที่มีรสนิยมทางเพศแบบชายรักชาย (MSM) ร้อยละ 92.0 ปัจจัยเสี่ยง คือ การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ได้ป้องกัน (Unsafe sex) ร้อยละ 78.0 และมีโรคประจำตัว (HIV) ร้อยละ 41.6 เขตที่พบผู้ป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ เขตดินแดง รองลงมา คือ เขตจตุจักร, เขตบางกะปิ, เขตห้วยขวาง และเขตบางกอกน้อย ตามลำดับ และในสัปดาห์ที่ 38 (ระหว่างวันที่ 17-23 กันยายน 2566) พบผู้ป่วยยืนยัน จำนวน 25 ราย ทั้งหมดเป็นเพศชาย สัญชาติไทย โดยเริ่มป่วยระหว่างวันที่ 1 - 21 กันยายน 2566 ส่วนใหญ่เป็นการนัดเจอกันตามออนเซน, ชวน้ำ และโรงแรม รวมทั้งมีพฤติกรรมมีการมีเพศสัมพันธ์แบบชั่วคราว ไม่ผูกมัด (One night stand) และไม่ได้มีการป้องกัน (Unsafe sex)

2.2 สถานการณ์โรคไขเลือดออก

ประเทศไทย ข้อมูลจากรายงาน 506 กองระบาดวิทยา ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 20 กันยายน 2566 พบผู้ป่วยสะสม 97,398 ราย อัตราป่วย 147.28 ต่อประชากรแสนคน ผู้ป่วยสูงกว่าปีที่ผ่านมา 4.3 เท่า จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงในช่วง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา 5 อันดับแรก คือ จังหวัดเชียงราย รองลงมา คือ จังหวัดระยอง, จังหวัดน่าน, จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดสมุทรสงคราม ตามลำดับ ผู้ป่วยเสียชีวิตสะสม 97 ราย อัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.10 โดยอัตราป่วยตายสูงสุดในกลุ่มอายุ 55 - 64 ปี ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการในผู้เสียชีวิตพบไวรัสเดงกีทั้ง 4 สายพันธุ์ โดยพบ DENV-1 มากที่สุด รองลงมา คือ DENV-2, DENV-3 และ DENV-4 ตามลำดับ

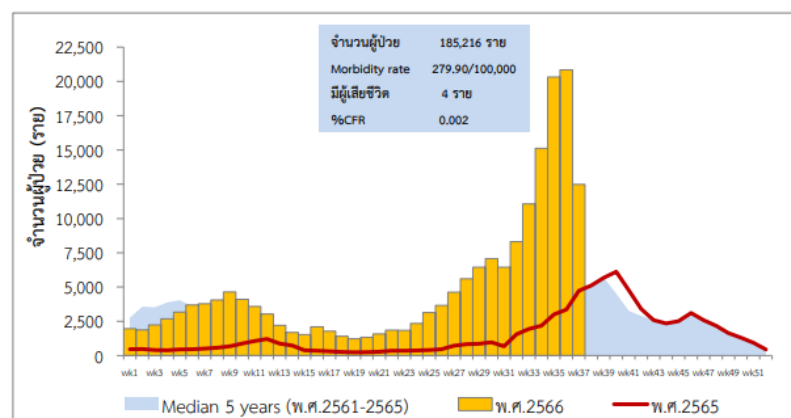
กรุงเทพมหานคร ข้อมูลจากรายงาน 506 สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 23 กันยายน 2566 มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสะสม 6,018 ราย คิดเป็นอัตราป่วยสะสม 107.7 ต่อแสนประชากร กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ อายุ 25-34 ปี รองลงมา คือ อายุ 15-24 ปี, อายุ 35-44 ปี และอายุ 10-14 ปี ตามลำดับ เขตที่พบอัตราป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ เขตสะพานสูง (197.5) รองลงมา คือ เขตจตุจักร (195.7), เขตหนองจอก (190.8), เขตวังทองหลาง (160.8) และเขตบางกอกใหญ่ (150.9) ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่ามัธยฐาน 5 ปี ย้อนหลัง (ปี พ.ศ. 2561 – 2565) พบว่า ปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในช่วงเวลาเดียวกันมากกว่าปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มจะพบผู้ป่วย เพิ่มสูงขึ้นในช่วงนี้ (ดังรูปที่ 1) เพราะสัปดาห์ที่ผ่านมาในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีฝนตกอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลผู้ป่วยเสียชีวิตสะสม 5 ราย (เพศหญิง 3, เพศชาย 2) อายุระหว่าง 27 – 45 ปี คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.09 และผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบไวรัสเดงกีสายพันธุ์ DENV-3 (จำนวน 2 ราย)

รูปที่ 1 แสดงจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2565 - 2566 เปรียบเทียบค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง

2.3 สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่

ประเทศไทย ข้อมูลจากรายงาน 506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 23 กันยายน 2566 มีรายงานผู้ป่วย 185,216 ราย อัตราป่วย 279.9 ต่อประชากรแสนคน ส่วนใหญ่พบในกลุ่มอายุ 5-14 ปี รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 0-4 ปี มีรายงานผู้เสียชีวิต 4 ราย ในจังหวัดนครราชสีมา (2 ราย) จังหวัดสงขลา (1 ราย) และจังหวัดตาก (1 ราย) อัตราป่วยตาย 0.002 สาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A/H1N1 สัปดาห์นี้รายงานผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและสูงกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง

รูปที่ 2 แสดงจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตโรคไข้หวัดใหญ่รายสัปดาห์ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565 - 2566 เปรียบเทียบค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง

กรุงเทพมหานคร ข้อมูลจากรายงาน 506 สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 23 กันยายน 2566 มีรายงานผู้ป่วย 28,356 ราย อัตราป่วย 703.9 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต เขตที่พบจำนวนผู้ป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ เขตบางเขน (699) รองลงมา คือ เขตบางกะปิ (677), เขตหนองจอก (622), เขตลาดกระบัง (581) และเขตมีนบุรี (499) ตามลำดับ พบมากในกลุ่มวัยเรียน อายุ 0 - 9 ปี และ อายุ 10 - 19 ปี ผลการเฝ้าระวังเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ในผู้ป่วยกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (ILI) และกลุ่มอาการปอดบวมจากโรงพยาบาลเครือข่ายของโครงการ Flu- Bangkok ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 23 กันยายน 2566 มีตัวอย่างส่งตรวจ จำนวน 1,845 ตัวอย่าง เป็นผลบวก จำนวน 133 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.21 มากที่สุด คือ Flu A/H3N2 จำนวน 76 ตัวอย่าง (ร้อยละ 57.14) รองลงมา คือ Flu A/H1N1(2009) จำนวน 43 ตัวอย่าง (ร้อยละ 32.33), และ Flu B จำนวน 14 ตัวอย่าง (ร้อยละ 10.53) ตามลำดับ

2.4 สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

องค์การอนามัยโลก (WHO) รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ณ วันที่ 23 กันยายน 2566 พบผู้ป่วยยืนยันสะสม 771,023,616 ราย มีผู้เสียชีวิตสะสม 6,960,302 ราย ข้อมูลการรับวัคซีนทั่วโลก ณ วันที่ 18 กันยายน 2566 ได้รับทั้งหมด 13,505,262,477 โดส

ประเทศไทย ข้อมูลจากกรมควบคุมโรค ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 23 กันยายน 2566 พบผู้ป่วยยืนยันสะสม 33,365 ราย ผู้เสียชีวิตสะสม 804 ราย และในสัปดาห์ที่ผ่านมาพบผู้ติดเชื้อรายใหม่ 234 ราย (เฉลี่ย 33 ราย/วัน) ข้อมูลรับวัคซีนทั้งหมด 144,951,341 โดส พบผู้ที่ได้รับวัคซีนเข็มกระตุ้น (อย่างน้อย 3 เข็ม) 33,987,074 โดส คิดเป็นร้อยละ 23.5

กรุงเทพมหานคร ข้อมูลจากสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - 23 กันยายน 2566 พบผู้ป่วยยืนยันสะสม 48,464 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 895.6 ต่อประชากรแสนคน ผู้เสียชีวิตสะสม 509 ราย คิดเป็นอัตราราย 9.4 ต่อประชากรแสนคน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม 608 ที่มีโรคประจำตัว และไม่ได้รับวัคซีน และข้อมูลผู้ติดเชื้อรายใหม่ในสัปดาห์ที่ 38 (ระหว่างวันที่ 17 - 23 กันยายน 2566) พบ 175 ราย (เฉลี่ย 10 - 25 ราย/วัน) ส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน อายุระหว่าง 30-49 ปี (ร้อยละ 39.0) ไม่พบรายงานผู้เสียชีวิต เขตที่พบผู้ป่วยยืนยันสูงสุด 5 อันดับแรก คือ เขตหนองแขม (28) รองลงมา คือ เขตพระนคร (14), เขตบางกะปิ (9), เขตวัฒนา (8) และเขตภาษีเจริญ (7) ตามลำดับ ปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อ คือ อาศัยหรือเดินทางไปพื้นที่เสี่ยงหรือสถานที่เสี่ยง (ร้อยละ 51.7), สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยยืนยัน (ร้อยละ 30.2), และบุคลากรทางการแพทย์ (ร้อยละ 2.6)

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

3.1 โรคฝีดาษวานร จากข้อมูลสถานการณ์การระบาดในพื้นที่กรุงเทพมหานครในสัปดาห์ที่ผ่านมา พบรายงานผู้ป่วยรายใหม่อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการได้รับแจ้ง/ตรวจสอบข้อมูลตามแบบรายงาน (MPox1) และการสอบถามจากเจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาลที่ผู้ป่วยเข้าไปรับการรักษา พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ปฏิเสธการให้ข้อมูลปัจจัยเสี่ยง และข้อมูลที่พกอาศัย ทำให้การติดตามผู้สัมผัส, คู่สัมผัส และการควบคุมโรคมีความล่าช้า ส่งผลให้การระบาดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้การดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีข้อเสนอ ดังนี้

สำหรับผู้ป่วย ควรให้ข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญ เช่น ข้อมูลปัจจัยเสี่ยง และข้อมูลที่พกอาศัย (ที่อยู่ปัจจุบัน) ที่เป็นจริงกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของสถานพยาบาล รวมทั้งในช่วงระยะเวลาที่แยกกักตัว (21 วัน) ให้ปฏิบัติตัวตามที่แพทย์แนะนำ สามารถป้องกันตนเองได้โดยหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ หรือสัมผัสแนบชิดกับผู้อื่น ไม่ใช้สิ่งของ หรือชกเสื้อผ้าร่วมกัน เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่เชื้อสู่บุคคลอื่น

สำหรับประชาชน สามารถป้องกันตนเองได้โดยหลีกเลี่ยงการสัมผัสแนบชิดกับผู้ที่มีการไอ, มีผื่น หรือ ตุ่มน้ำ ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ หรือสัมผัสใกล้ชิดกับคนแปลกหน้า หรือไม่รู้ประวัติเสี่ยงมาก่อน หมั่นล้างมือบ่อยๆ ไม่ใช้ของร่วมกับผู้อื่น เช่น ผ้าเช็ดตัว เสื้อผ้า เป็นต้น หากพบว่ามีความเสี่ยง และมีอาการสงสัย เช่น มีผื่น หรือตุ่มนูน ตุ่มน้ำใส ตุ่มหนอง หรือตกสะเก็ด ตามลำตัวหรืออวัยวะเพศ หลังจากมีไข้ เจ็บคอ ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ สามารถเข้ารับการรักษาได้ที่โรงพยาบาลตามสิทธิการรักษา เพื่อได้รับการวินิจฉัยและรักษาที่ถูกต้อง และป้องกันการแพร่เชื้อสู่บุคคลอื่น

สำหรับโรงพยาบาล สถานพยาบาล หรือคลินิกเอกชนต่าง ๆ ควรมีการเตรียมความพร้อมกรณีพบผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อหรือมีอาการ ถ้าเป็นสถานพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ให้ประสานสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง เพื่อพิจารณาทำการเก็บตัวอย่างส่งตรวจยืนยันหาเชื้อ และแนะนำให้แยกผู้ป่วยจนกว่าจะทราบผลตรวจ เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อต่อไป

3.2 โรคไข้หวัดใหญ่ จากข้อมูลสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่มากกว่าปี พ.ศ. 2565 ถึง 4 เท่า และพบการระบาดเป็นกลุ่มก้อนหลายเหตุการณ์ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นสถานที่ที่คนอยู่รวมกันจำนวนมาก เช่น สถานศึกษา, สถานประกอบการหรือโรงงาน, ทานสถานหรือเรือนจำ, สถานดูแลผู้สูงอายุ และแคมป์พักคนงานก่อสร้าง รวมทั้งในช่วงนี้มีฝนตก อากาศเปลี่ยนแปลง จึงควรแนะนำให้ดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง กลุ่มเสี่ยงโรครุนแรง (608) ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ เพื่อลดความรุนแรงของโรค และการเสียชีวิต กรณีที่มีอาการป่วยทางเดินหายใจ ต้องป้องกันการแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่น การสวมหน้ากากอนามัย ล้างมือให้สะอาด บ่อยๆ หยุดเรียน/งาน เพื่อพักรักษาตัวอยู่ที่บ้านเป็นเวลา 3-7 วัน หรือจนกว่าจะหายเป็นปกติ หากผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้น เช่น หอบเหนื่อย ซึมลง รับประทานอาหารได้น้อย เป็นต้น ควรรีบพบแพทย์โดยด่วน

3.3 โรคไข้เลือดออก จากข้อมูลสถานการณ์การระบาดของโรค และการประเมินความเสี่ยง แนวโน้มผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในกรุงเทพมหานครเริ่มลดลง แต่ยังมีแนวโน้มสูงในบางพื้นที่ จึงยังต้องดำเนินมาตรการต่างๆ อย่างเข้มงวด ได้แก่ กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย การสื่อสารความเสี่ยง และควบคุมโรคตามมาตรการ 3-3-1 เพื่อลดความรุนแรงของการระบาด และจำนวนผู้เสียชีวิต

แหล่งที่มา

1. สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับโลก [เข้าถึงวันที่ 23 กันยายน 2566] เข้าถึงได้จาก <https://covid19.who.int/>
2. สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประเทศไทย [เข้าถึงวันที่ 23 กันยายน 2566] เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/covid19-dashboard/?dashboard=main>
3. สถานการณ์โรคไข้เลือดออก กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง [เข้าถึงวันที่ 23 กันยายน 2566] เข้าถึงได้จาก https://lookerstudio.google.com/reporting/dfa7_d4_e2_b7_f5_4_8_ed-b4_0_a-5_4_f1_cd4_cbdffb/page/p_ortuohurpc?s=wjiraAskGk
4. สถานการณ์โรคไข้เลือดออก พื้นที่ กรุงเทพมหานคร [เข้าถึงวันที่ 23 กันยายน 2566] เข้าถึงได้จาก <https://webportal.bangkok.go.th/bmadcd>

5. ข้อมูลสถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ [เข้าถึงวันที่ 23 กันยายน 2566] เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/doe/pagecontent.php?page=607&dept=doe>
6. รายงาน 506 โรคไข้เลือดออก สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ข้อมูล ณ วันที่ 23 กันยายน 2566
7. ระบบรายงานการเฝ้าระวังโรค 506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

สรุปและตรวจสอบข่าวการระบาด โดย

1. นายธนวันต์	กาบภิรมย์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	หัวหน้าทีม
2. นางมณีนุญา	ประเสริฐสุข	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	สมาชิกทีม
3. นางชนิษฐา	มันเมือง	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	สมาชิกทีม
4. นางสาวอัจฉริยากร	กัลยาศรี	พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ	สมาชิกทีม
5. นางสาวจันทร์เจรา	กิจโชคประเสริฐ	นักวิชาการสาธารณสุข	สมาชิกทีม